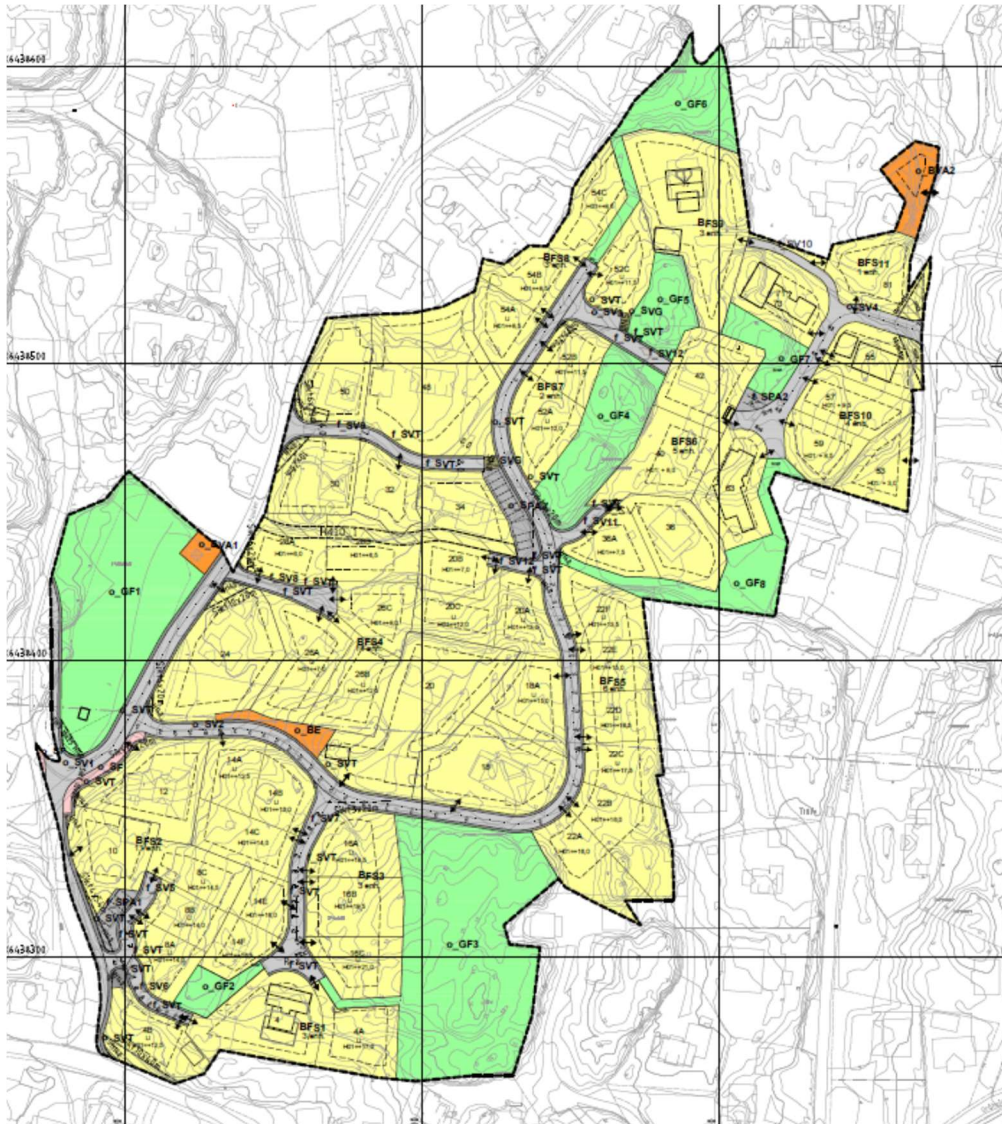

Naturmangfoldvurdering

Paulen detaljregulering

PlanID 867

Svein Haugen
Svein Haugen

Søgne 12.10.2020

Bakgrunn

Prosjektgruppen AS er engasjert av Spiss arkitekter for å gjennomføre en naturmangfoldvurdering etter naturmangfoldloven for området omfattet av forslag til detaljregulering for Paulen. Området er beliggende på Flekkerøya i Kristiansand kommune.

Innledning

Et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag skal ligge til grunn før det offentlige tillater tiltak som påvirker det biologiske mangfoldet. Dette innebærer at det må foreligge kunnskap om hva som finnes og hvordan det vil gå med det biologiske mangfoldet etter at tiltaket eventuelt blir gjennomført. Dette fremgår både av forvaltningsloven § 17 om *forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt* og naturmangfoldloven § 7 om *prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12*.

Det er foretatt registrering av naturmangfoldet i området, og det er gjort en vurdering av forekomstene etter naturmangfoldlovens § 8-12.

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Stikkordsmessig omfatter naturmangfold:

- Landskap
- Geologi
- Økosystem
- Arter og genetiske variasjoner innenfor artene
- Naturtyper

I henhold til § 7 skal naturmangfoldet vurderes etter prinsippene i §§ 8 til 12:

§ 7.(prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12)

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

For å foreta vurderingen etter §§ 8 til 12 er det foretatt innsamling og vurdering av kjent kunnskap om naturmangfold i området. Så er det gjort tilleggsundersøkelser i form av befaringer for å sjekke opp evt. kjente registreringer, og for å vurdere om det kan være viktige naturmangfold forhold som ikke er kjent fra før. Til slutt er så vurderingen av hvorvidt omsøkt tiltak er i strid med naturmangfoldlovens formål gjort.

Naturmangfoldloven §§ 8 til 12 omhandler følgende:

§ 8 kunnskapsgrunnlaget.

§ 9 føre-var-prinsippet.

§ 10 økosystemtilnærming og samlet belastning.

§ 11 at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver.

§ 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldlovens § 8

Landskapet planområdet ligger i plasseres i hovedtypen *ås- og fjelltopplandskap* og under der igjen grunntypen *øy og sundlandskap*. Det er en karakteristisk landskapstype for

Sørlandskysten. Det kan diskuteres om det skulle vært landskapstype strandflate, men det vurderes at det innenfor en avstand på 1 km er høydeforskjeller på over 50 m.

Øy- og sundlandskap omfatter kystlandskap, både under og over havets nivå, som ikke hører til strandflaten og som har et relativt relieff over 50 m målt innen løpende ruter (naboskap) på 1 km². Vekslingen mellom hav og land, med tallrike, ofte små øyer adskilt av sund, gjør øy- og sundlandskap til en karakteristisk landskapstype.

Geologisk sett er området preget av et grunnfjell i granittisk gneis i østre halvdel av planområdet, og av båndgneis i vestre halvdel. Dette er en bergarter som er svært vanlig forekommende. Den er hardt fjell med hovedkomponenter i feltspat og kvarts, og pleier normalt ikke legge til rette for spesielt næringsrik vegetasjon. Løsmassene i planområdet kan deles i to hovedgrupper. Det er mye knauser og lave høydedrag i området. Alle disse knauser og høydedrag har bart fjell eller tynt humusdekke. I de lavereliggende områdene har det etter istid og landheving blitt avsatt hav- og strandavsetninger. Disse har så etter hvert blitt liggende tørt, og det har bygd seg opp et humuslag som for en del etter hvert er blitt benyttet til jordbruk. Innenfor og rundt planområdet er mange av disse arealene i dag allerede bebygd med boliger, veier, lek m.m. Noen arealer har også blitt liggende brakk og er kommet langt i gjengroingen.

Figur 1. Løsmassekart viser planområdet. Rosa farge er stedvis bart fjell, og stedvis tynt dekke. Grått areal sentralt på øya er registret som tynn hav- og strandavsetning i kart hos NGU.

Økosystem er vurdert. Planområdet inngår i et kystlandskapsmiljø med relativt skrinnet vegetasjon på land. Det er ingen elementer av viktige økosystemer som krever spesiell hensyntagen.

Landskap og geologi har betydning ved at det gjennom sin utforming inngår i økosystemene. Øy og sundlandskapet som planområdet er definert inn i er i seg selv svært vanlig, og planområdet vil ikke bli fanget opp av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven pga sine visuelle iøynefallende kvaliteter. Det er når landskap og geologi legger premisser som gir mulighet for sjeldne og viktige typer natur at de innfrir prinsippene satt av naturmangfoldloven. Med forekomst av skrinn vegetasjon, tynt jorddekke og harde bergarter, og store deler av øvrig området utnyttet til vei og lek/hage, så er ikke landskap og geologi i planområdet som gir grunnlag viktig økosystem og for at det må tas spesielle hensyn i hht naturmangfoldloven.

Artsmessing er vegetasjonen i planområdet preget av skrinn vegetasjon på delvis åpne fjellknauser og med litt mere skog og kratt i de lavereliggende partiene. Tresjiktet domineres av furu og med innslag av en del eik. Ingen trær er gamle og storvokste, og det er ingen eik med diameter over 30 cm.

Feltsjiktet er ensformig med mye fjell i dagen og einer og røsslyng, med smyle innimellom som dominerende arter.

Det foreligger noe artsregistreringer i området fra før. Bl.a. er krabbekløver registrert her i 2015. Den ble ikke gjenfunnet ved befarings i 2020. Krabbekløver har status nær truet i rødlista, og er historisk knyttet til naturtyper som er i tilbakegang (tørre slåtte- og beiteenger). Det finnes ikke den typer habitat innen for planområdet, men det forekommer noe veikanter, som kan fungere som et alternativt leveområde. Artsdatabanken opplyser ikke nøyaktig, men registreringen fra 2015 ser ut til å være plassert i veikant. Arten er ettårig, og ble ikke gjenfunnet i 2020.

Norsk asal er tidligere registrert utenfor planområdet, mot vest. Dette er en norsk ansvarsart, dvs. mer enn 25% av europeisk bestand befinner seg i Norge. Norsk bestand er i rødliste klassifisert som livskraftig. Asalen ble ikke gjenfunnet ved befarings i 2020.

Figur 2. Foto viser bukt i nordre del av planområdet, opparbeidet som friområde.

Strandrødtopp er registret utenfor planområdet i nordøst, og er kategorisert til nær truet i rødlisten. Arten er knyttet til strandeng med skjøtsel i form av slått eller beite. Det er ikke habitat av den typen innenfor planområdet. Det er en liten bukt ut mot sjøen helt i nord, men denne er opparbeidet til friområde med gress og antas ikke å være aktuelt voksested.

Blant rødlistede fuglearter registrert i området er det i hovedsak snakk om fugler på gjennomtrekk vinterstid, på matsøk eller tilfeldig overflyving. Dette gjelder for eksempel alke, lomvi, hettemåke,

makrellterne med flere.

Makrellterne nevnes videre fordi arten er knyttet til kystmiljøet og tidligere har være vanlig på hele sørlandskysten. Den er plassert i rødliste kategori EN –sterkt truet. Situasjonen for makrellterne er likedan langs hele Agderkysten og kan ikke knyttes til forhold på land i

planområdet spesielt eller denne type lokaliteter generelt. Man antar at en kombinasjon av klimaendring og overfiske av tobis er årsaken. Sjøfugler kunne tidligere livnære seg på lett tilgjengelig overflatefisk, men må nå mange steder finne alternativer. Planområdet er hverken aktuelt område for matsøk eller aktuelt hekkeområde for makrellterne og planlagt arealbruk vil ikke påvirke bestanden og dens fremtidsutsikter.

Figur 3. Bildet viser typisk vegetasjon i de ubebygde delene av planområdet.

Det er ikke registrert viktige **naturtyper** i planområdet. Røsslyng er en dominerende art i planområdet, og det er vurdert om området kan falle inn i kategorien kystlynghei, som er en sterkt truet naturtype etter rødlista for naturtyper. Området rundt planområdet er tett utbygd og det er lenge siden skjøtsel av kystlyngheiene her var aktuelt. Områdene med kystlynghei er for små og for spredt til å kunne skjøttes, og de tilfredsstillt ikke kravene til naturtypen kystlynghei.

Fremmede arter er vurdert ved befarings og ved sjekk av artsdatabanken og naturbasen. Det er registrert noen forekomster av hagerømlinger, bl.a. diverse mispelarter. Det er noen dynger med hageavfall innenfor planområdet, og der er rimelig at de fremmede artene bl.a. kan ha spredd seg derfra. Ut over mispelarter, så er det noen forekomster av rødhyll i planområdet. Ved evt. tiltak i planområdet, så må dette vurderes konkret slik at jord med plantemateriale fra fremmede arter spres til nye områder.

Vurdering mot naturmangfoldlovens § 8-12

Kunnskapsgrunnlaget i hht § 8 vurderes til å være tilstrekkelig, og til å stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Føre-var-prinsippet etter § 9 kommer ikke til anvendelse når kunnskapsgrunnlaget er godt.

Etter § 10 skal økosystemtilnærming og samlet belastning vurderes. Når kunnskapsgrunnlaget er godt er det mulig å vurdere samlet belastning. Konsekvensene av tiltak i tråd med planforslaget er akseptable ut fra en vurdering av samlet belastning for økosystemet.

§ 11 Bestemmelsen om kostnader ved miljøforringelse kan komme til anvendelse. Men det vurderes ikke som relevant i dette tilfellet.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er relevant ut fra planforslaget som fremmes. Det må tas hensyn til at det er fremmede arter i planområdet som ikke ønskes spredd til nye områder. Ved planlegging av tiltak må dette tas med i vurderingen.

Konklusjon

Gjennomføringen av planen som foreslått vil ikke være i strid med de hensyn naturmangfoldloven er satt til å ivareta. Det er en forutsetning at ved avgraving og av løsmasser i planområdet, så skal det foreligge en plan for håndtering av disse slik at fremmede arter ikke spres til nye områder.

Referanser:

NGU: www.ngu.no

Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no

Miljødirektoratets Naturbase: <https://kart.naturbase.no>

Norsk rødliste for arter

Norsk rødliste for naturtyper

Fremmedartslisten